

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Německý jazyk 4. ročník

Film „Er ist wieder da“

Demokratické vzdělávání na SPŠ na
Proseku

reg. č.

CZ.07.4.68/0.0/0.0/19_068/0001431

1. Obsah

1. Obsah.....	2
2. Vazba na ŠVP	3
2.1 Současný stav	3
2.2 Inovace	4
3. Učební osnovy	6
4. Výukové materiály.....	9
4.1 Faktografické údaje	10
Kniha versus film	10
Sociální vnímání.....	11
4.2 Část první – úlohy před sledováním filmu	12
4.3 Fikce X Dokument.....	17
4.4 Hitler in der Hauptrolle.....	23
4.5 Část čtvrtá Je opravdu čemu se smát?	28
5. Seznam citací v pracovních listech	30
6. Bibliografie.....	31

2. Vazba na ŠVP

Charakteristika tématu

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

2.1 Současný stav

Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

K odpovědnému a demokratickému občanství je třeba mít dostatečně rozvinuté klíčové kompetence (komunikativní kompetence, personální a sociální kompetence, kompetence k řešení problémů a k práci s informacemi,...), proto je jejich rozvíjení při výchově k demokratickému občanství velmi významné.

Kromě toho jsou žáci vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku;
- byli připraveni si klást základní existenční otázky a hledat na ně odpovědi a řešení;
- hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní;

- byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci;
- dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby;
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení;
- byli ochotni se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech;
- vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Obsah tématu a jeho realizace

Výchova k odpovědnému a aktivnímu občanství v demokratické společnosti zahrnuje vědomosti a dovednosti z těchto oblastí:

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů;
- společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství;
- historický vývoj (především v 19. a 20. století);
- stát, politický systém, politika, soudobý svět;
- masová média;
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita;
- potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

2.2 Inovace

Při realizaci projektu se chceme zaměřit především na tato témata:

- **ve vytvoření demokratického klimatu školy** (např. dobré přátelské vztahy mezi učiteli a žáky a mezi žáky navzájem);
- v náležitém rozvržení prvků průřezového tématu do jednotlivých částí školního vzdělávacího programu včetně plánované činnosti žáků mimo vyučování;
- v cílevědomém úsilí o dobré **znalosti a dovednosti žáků**, které jsou nezbytně potřebné pro informované a odpovědné občanské a jiné rozhodování a jednání; tyto vědomosti a dovednosti budou žáci nejvíce získávat ve vyučovacích předmětech zaměřených na jazyky, výchovu k občanství, ekonomické předměty a společenskovední vzdělávání, tedy např. v občanské nauce, v základech společenských věd nebo v dějepisu;

- **v promyšleném a funkčním používání strategií výuky**, např. používání aktivizujících metod a forem práce ve výuce, jako je problémové a projektové učení, kooperativní učení, různé diskusní a simulační metody, metody směřující k rozvoji prosociálního chování, k rozvoji funkční gramotnosti žáků (tj. schopnost číst textový materiál s porozuměním, interpretovat jej, hodnotit a používat pro různé účely) atp.;
- v realizaci mediální výchovy.

Rámcový vzdělávací program

3. Učební osnovy

Německý jazyk – 3. ročník

Učivo	ŠVP výstupy	Inovace
Porozumění - poslech:	- rozumí zcela známým slovům a základním frázím týkajících se jeho osoby, rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé hovoří pomalu, zřetelně a s dostatečně dlouhými pauzami - rozumí jednoduchým otázkám a pokynům vysloveným pomalu a zřetelně - rozumí číslům, údajům o cenách a o čase	S pomocí titulků chápe obsah filmu „Er ist wieder da“
Porozumění - čtení:	- rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám na vývěskách, plakátech nebo katalogích a slovům, výrazům a psaným pokynům nebo vzkazům, které se užívají v běžném životě - rozumí obsahu pohlednice a jednoduchého dopisu a e-mailu	S pomocí slovníku rozumí jednotlivým slovům s tematikou volební kampaně, použitých v učebních materiálech
Mluvení – ústní interakce:	- umí někoho představit a používat jednoduché fráze při setkání a loučení - umí položit a zodpovědět jednoduché otázky a reagovat na odpovědi, pokud se jedná o dobře známá témata - umí se jednoduchým způsobem domluvit, je-li jeho partner ochoten zopakovat svou výpověď nebo ji přeformulovat	Umí vyjádřit souhlas nebo nesouhlas s názorem druhého Zeptá se druhého na názor
Mluvení – ústní projev:	- umí se dorozumět v obchodě, v restauraci, pokud může své sdělení doplnit gesty a ukazováním - umí vyjádřit časové údaje s pomocí ustálených spojení - umí druhého o něco požádat a něco mu dát - umí se zeptat lidí, jak se jmenují, kde bydlí, na jejich známé a jejich věci, na stejné otázky umí i odpovědět, pokud jsou formulovány pomalu a zřetelně	Umí jednoduchým způsobem vyjádřit svůj názor na shlédnutý film. S pomocí slovníku vyjmenuje důležité vlastnosti politika.

Psaní - písemný projev:	- umí napsat krátké jednoduché vzkazy, např. pozdrav z dovolené na pohlednicích - umí vyplnit formulář s osobními údaji (jméno, věk, národnost, adresa...) umí napsat několik jednoduchých vět o sobě (např. Kde bydlí a co dělá)	S pomocí slovníku sestaví volební slogan.
Jazykové prostředky:	- zná pravidla správné výslovnosti a umí je používat - ovládá probranou slovní zásobu včetně základních odborných výrazů - Gramatika (gramatické jevy probírány v kontextu tématických celků, adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány): - časování způsobových sloves müssen, können, mögen, dürfen v přítomném čase - rozkazovací způsob - slovesa s odlučitelnou předponou - nepravidelná slovesa - vazba es gibt - osobní zájmena ve 3. a 4. pádě - přivlastňovací zájmena ihr, sein, unser v 1. a 4. pádě - tázací zájmena welch-, wie viel - nulový a záporný člen - řadové číslovky - příslovce místa, míry, četnosti - předložky místa in, zu a času vor, nach, předložky für, mit, von, - spojky oder, deshalb	
Témata:	- zná pravidla správné výslovnosti a umí je používat - ovládá probranou slovní zásobu včetně základních odborných výrazů - Gramatika (gramatické jevy probírány v kontextu tématických celků, adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány): - časování způsobových sloves müssen, können, mögen, dürfen v přítomném čase - rozkazovací způsob	Využívá spojku deshalb k podpoře argumentace

	- slovesa s odlučitelnou předponou - nepravidelná slovesa - vazba es gibt - osobní zájmena ve 3. a 4. pádě - přivlastňovací zájmena ihr, sein, unser v 1. a 4. pádě - tázací zájmena welch-, wie viel - nulový a záporný člen - řadové číslovky - příslovce místa, míry, četnosti - předložky místa in, zu a času vor, nach, předložky für, mit, von, - spojky oder, deshalb	
Hodinová dotace:		
- Modul 3 Freizeit und Ferien	- 20 hodin	
- Modul 4 Essen, Einkaufen und Gesundheit	- 30 hodin	
- Modul 5 Zu Hause und auf Reisen	- 12 hodin	Film „Er ist wieder da“
- ostatní aktivity (včetně opakování)	- 2 hodiny	-

4. Výukové materiály

Učivo

Film „Er ist wieder da“ – Německo 2015, režie David Wnendt

porozumění filmu v německém znění s titulky, vliv médií, fake news, práce s informacemi – ověřování, použití ověřených zdrojů, prezentace vlastního názoru a schopnost obhájit ho

Organizační formy a metody práce:

Vzhledem k časové náročnosti považuji za ideální formu projektový den nebo filmové odpoledne, při zařazení do běžných hodin je možné zadat shlédnutí filmu na doma a ve škole se věnovat jen vybraným scénám.

Úvodní diskuze před shlédnutím filmu, krátké prezentace žáků k historickému pozadí filmu, samostatné zpracování otázek v pracovním listu během sledování, párová nebo skupinová práce nad úkoly z pracovního listu, prezentace vlastního názoru, prezentace skupinové práce.

Pomůcky:

film „Er ist wieder da“, pracovní listy, volné papíry, přístup k internetu

Cíl:

porozumění německému textu, vyjádření vlastního názoru na shlédnutý film, prezentace práce celé skupiny,

naučit se přemýšlet nad obsahem informací, které jsou nám předkládány, nepřijímat je beze zbytku, ale ověřovat je z jiných zdrojů a kriticky se nad nimi zamýšlet

Poznámka:

Pracovní listy jsou zaměřeny na různé aspekty filmu, není třeba je procházet postupně, stačí si vybrat požadované téma. Vzhledem k tomu, že řada odpovědí vyžaduje prezentaci vlastního názoru, je vzorové řešení poskytnuto pouze u úloh, jejichž řešení je jednoznačné.

4.1 Faktografické údaje

Film „Er ist wieder da“ Německo 2015 režíroval David Wnendt. Vychází z knihy Timura Vernese.

Sedmdesát let od konce války se Hitler probouzí v Berlíně. Zcela zmatený nechápe, co se stalo a proč na něj lidé pohlíží jako na blázna. Postupně se seznamuje se skutečností, která není pro něj nijak radostná. Německo prohrálo válku, zemi vládne žena, v Německu se objevila řada migrantů. Po prvotním šoku začne navazovat kontakty se současnými Němci, kteří ho považují za komika imitujícího Hitlera a přijde jim to velmi zábavné. Hitler však své názory měnit nehodlá, ačkoli jsou v nové době politicky nekorektní. Při své cestě po Německu se setkává s lidmi, kteří mu v mnohém dávají za pravdu. To ho utvrzuje v myšlence vydat se na dráhu politika a využít k tomu všechna dostupná média.

Konec filmu, který pouze naznačuje možnou budoucnost, je zároveň varováním. Ukazuje jak tenká je hranice mezi fikcí a realitou.

Kniha versus film

Timur Vernes se ve své knize, která je psána v ich formě, zaměřuje na postavu Hitlera. Seznamuje nás s tím, co se mu honí hlavou, jak hodnotí současné Německo i své činy v době války. Zajímavé jsou úvahy nad možnostmi, které poskytují moderní média k manipulaci mas.

S dramatizací této knihy se můžeme setkat od roku 2017 na jevišti Divadla na Jezerce.
<https://www.youtube.com/watch?v=3fE-Qa84Jek>

David Wnendt se ve filmu staví do pozice dokumentaristy. Na jedné straně sleduje postavu Hitlera, který je konfrontován s moderní společností. Nechává ho hodnotit situaci a seznamuje nás s jeho myšlenkami. Jedná se tedy o fiktivní dokument. Do této fikce jsou ovšem velmi dovedně zakomponovány scény, dokumentující skutečné reakce kolemjdoucích na setkání s hercem představujícím Hitlera.

A právě tato technika propojení inscenované satiry a dokumentu posouvá film do nové roviny a představuje zajímavý materiál k tréninku rozlišení reálné a fiktivní situace.

Sociální vnímání

„Sociální percepce nám neříká, čím vnímáme, ale co vnímáme. Je to vnímání lidí a mezilidských vztahů. Informace jsou vnímány tím způsobem, že jsou doplňovány vlastními zkušenostmi, vlastním očekáváním. Mnohdy nám stačí jen vjemy zlomkovité, doplníme je vlastními zkušenostmi, představami a rámcem, který nám vyhovuje, který si přejeme, na který jsme zvyklí. Způsob sociálního vnímání je do určité míry naučený, podmíněný kulturou i sociálním prostředím.

Sociální vnímání je ale přesto proces proměnlivý. Je závislý na životní zkušenosti, současné míře informovanosti a aktuální motivaci (hladový člověk má blíže k zaznamenání různých informací o jídle než sytý, jsme vždy vnímavější k podnětům, které jsou spjaté s našimi současnými potřebami).

Významnou roli zde hraje naše očekávání. Jsme ovlivněni tím, jak by měly informace vypadat. Často zažíváme obdobné situace, které zpracováváme v podobě schematizovaných systémů. Tato schémata nám umožňují uspořádat a zpracovávat s velkou účinností velké množství informací. Způsob zpracovávání je automatický a rychlý a dá se označit jako stereotypizace. Máme schémata osob, rodičů, dokonce i sebe sama. Bez schémat bychom nebyli schopni zpracovat mnohdy velké množství informací. Počáteční informace působí nejsilněji (silný dojem, efekt pořadí). Přestože první dojem je subjektivní, nespolehlivý, musíme jej brát jako důležitý aspekt, zejména při obchodním vyjednávání, při působení na lidi, které chceme nějakým způsobem přesvědčit. Při vnímání jsme připraveni na určité informace, očekáváme jejich určitou strukturu. Jsme připraveni vnímat určitým způsobem. Proces vnímání osob probíhá tedy v určité schematizované formě:

V počáteční fázi je vnímání zaměřeno na celkový fyzický dojem, na vzhled člověka. Vnímaný jedinec je registrován podle vnějšího vzhledu, podle upravenosti, podle stavby těla, podle rysů obličeje a podle demonstrovaných způsobů chování. To jsou nejbezpečnější dostupné indikátory poznání před vlastní komunikací. Dále se vnímání zaměřuje na nejvýraznější charakteristiky chování. Vnímaná osoba je registrována podle hlavních osobnostních rysů, které jsou orientačně rozpoznatelné (plachý, zdrženlivý, klidný, afektovaný, dominantní). Nakonec vnímající percipuje charakterové vlastnosti, osobní předpoklady a schopnosti.“ (Strnadová, 2021)

4.2 Část první – úlohy před sledováním filmu

Na začátku hodiny žáky seznámíme s tím, že nás dnes čeká diskuze a proto si potřebujeme zopakovat některé důležité fráze. Rozdáme proto pracovní listy a projdeme společně první cvičení. Neznámé fráze si vysvětlíme u ostatních zařadíme do správné skupiny. Upozorníme, že jejich použití je poměrně tvrdé konstatování, které můžeme zmírnit použitím výrazů – ich denke , meine, glaube – označujících, že se jedná o náš názor.

Poté promítneme trailer na film a zeptáme se, zda někdo film zná.

<https://www.youtube.com/watch?v=cpxyjSAQ6lw>

<https://www.youtube.com/watch?v=CUBAbLUbgMs>

Žáci buď vědí nebo podle ukázky odhadnou, o čem film bude a odhadnou žánr.

Tím se dostaneme k otázce uvedené v pracovním listě, zda je vůbec vhodné natočit satiru o Hitlerovi či si dělat legraci z nacistické propagandy.

Žáci svůj názor formulují velmi jednoduše v němčině s pomocí slovníku, případně učitele a pak ho prezentují ve třídě. Do tabulky pak zapíší výslednou statistiku.

V případě zájmu je možné na dané téma obsáhleji diskutovat, v tomto případě je možné přejít i do češtiny.

Podle časové dotace následně přejdeme ke sledování filmu nebo se můžeme věnovat historickým souvislostem. Některé úkoly lze také zadat jako domácí úkol.

Třídu rozdělíme na skupiny a necháme jednotlivé skupiny provádět rešerše na internetu na podkladu pracovních listů. Po uplynutí dohodnutého časového limitu seznámí ostatní s výsledky své práce. Rozsah volíme podle času a velikosti skupin. Kvůli lepšímu porozumění a pro urychlení je vhodné komunikovat v češtině.

Hitler – důležitá data od narození po nástup k moci

<http://hauptschule-kleefeld.de/wp-content/uploads/2020/04/Steckbrief-Hitler - Geburt-bis-Machtergreifung1.pdf> - v němčině

Hitler jako vůdce německého národa – vyberte nejdůležitější události let 1933 – 1945 - referát

<https://zivotopis.osobnosti.cz/adolf-hitler.php>

<https://www.dhm.de/lemo/biografie/adolf-hitler>

Historické souvislosti ve filmu – pracovní list 1, druhá část

Vzhledem k jazykové úrovni žáků je pracovní list zpracován v češtině, verzi v němčině lze stáhnout na <https://www.kinofenster.de/download/er-ist-wieder-da-pdf/> str.18

U jednotlivých scén je v pracovním listu uvedena stopáž, ke které se odkaz váže.

Pracovní list 1

Označte barevně, zda fráze vyjadřuje souhlas či nesouhlas

Souhlas

Nesouhlas

Das ist falsch.

Du irrst dich

Das ist nicht wahr.

Das meine ich auch.

Ich bin der gleichen Meinung.

Ich habe andere Meinung.

Du hast recht.

Ich stimme zu.

Ich bin dagegen.

Das stimmt.

Eine Komödie über Hitler? Geht das? Darf man über die Nazi-Ideologie lachen?

Ich bin mir nicht sicher.	Ich meine ...	Ich glaube.....
Ich denke....	Ich habe keine Ahnung.	Ganz sicher.

Schreib deine Antwort und dann diskutiert in der Gruppe.

Notiert die Meinungen in euer Gruppe

Ja	Nein	Weiß nicht

Historické souvislosti

scéna filmu	historický kontext
Hitler se objevuje v kouři na pozemku bývalého nového říšského kancléřství v Berlíně (min 3:30)	
Hiler se diví, proč je ještě tady, když padne slovo osud , rozzáří se mu oči – musí to být „ prozřetelnost “ (min 15:12)	
Když se Hitler poprvé setká s televizí, je znechucen primitivním obsahem pořadů, záhy mu ale dojde, že by to bylo to správné medium pro ministerstvo propagandy (min 28:10)	
Fabian s Hitlerem navštíví chovnou stanici a Hitler zastřelí psa (min 35:40)	Hitler se nechával často fotit s fenou německého ovčáka Blondi, aby prezentoval lásku ke zvířatům
Na cestě Německem se v Bayreuthu Hitler prezentuje v roli portrétisty. (min 39:00)	
Při hledání vhodného e-mailu zazní slova „ Wolfschanze “ a „ Obersalzberg “ (min 54:16)	
Katja Bellini připomíná Hitlerovi Leni Riefenstahl (min 49:00)	
Na cestě Německem Hitler vnímá zvláštní atmosféru, která mu připomíná rok 1930 (počátek krize) (min 31:20)	
Na otázku Katji Bellini odpovídá Hitler, že založil jednu stranu a měl členské číslo 555. (min 1:21:00)	

Pracovní list 1 ŘEŠENÍ

Označte barevně, zda fráze vyjadřuje souhlas či nesouhlas

Souhlas

Nesouhlas

Das ist falsch.

Du irrst dich

Das ist nicht wahr.

Das meine ich auch.

Ich bin der gleichen Meinung.

Du hast recht.

Ich habe andere Meinung.

Ich stimme zu.

Ich bin dagegen.

Das stimmt.

Adolf Hitler: Von der Geburt bis zur Machtergreifung

Aufgabe: Recherchiere im Internet und fülle den Steckbrief zu Adolf Hitler aus. Versuche herauszufinden, was er in welchem Jahr gemacht hat.

Geburtsdatum: 20.4. 1889

Geburtsort: Braunau am Inn, Österreich

Eltern (Name und Beruf) Alois Hitler(Zollbeamte), Klara Pöltzel

Schule: Realschule in Steyer

Berufswunsch: Künstler, Maler

1903: Tod des Vaters

1907: Tod der Mutter

1910 – 1913 : lebt in Wien, arbeitslos, obdachlos, bewirbt sich zweimal vergeblich an der Kunstakademie

1913: übersiedelt nach München

1. Weltkrieg: Kriegsfreiwilliger des Bayerischen Reserve- Infanterie-Regiments

1919: tritt in die Deutsche Arbeiterpartei ein, hält erste politische Rede

1923 (Ereignis und Folgen): 9.11. Hitler-Putsch in München wird niedergeschlagen, Hitler ist verhaftet und verurteilt – schreibt Mein Kampf, NSDAP ist verboten

1925: NSDAP Neugründung, Hitler verliert die österreichische Staatsbürgerschaft

1933: kandidiert für Präsidenten (1932), wird zum Reichskanzler ernannt

1934: stirbt Präsident Hidenburg, Hitler vereinigt die Ämter von Präsidenten und Reichskanzlers , „Führer und Reichskanzler“

scéna filmu	historický kontext
Hitler se objevuje v kouři na pozemku bývalého nového říšského kancléřství v Berlíně (min 3:30)	Po sebevraždě v bunkru 30.4.1945 bylo tělo Hitlera spáleno jeho příznivci v zahradě říšského kancléřství
Hiler se diví, proč je ještě tady, když padne slovo osud, rozzáří se mu oči – musí to být „ prozřetelnost “ (min 15:12)	Hitler věřil, že je německý národ vyvolený a on sám jedná na přání „boží prozřetelnosti“, podle které má německý národ vládnout ostatním
Když se Hitler poprvé setká s televizí, je znechucen primitivním obsahem pořadů, záhy mu ale dojde, že by to bylo to správné medium pro ministerstvo propagandy (min 28:10)	Ministerstvo veřejného vzdělávání a propagandy vedené Josefem Göbbelsem využívalo veškeré tehdy dostupné prostředky – rozhlas, tisk, výtvarné umění, literaturu, divadlo, hudbu a film. A právě na tyto filmy propagující nacismus se zde naráží.
Fabian s Hitlerem navštíví chovnou stanici a Hitler zastřelí psa (min 35:40)	Hitler se nechával často fotit s fenou německého ovčáka Blondi, aby prezentoval lásku ke zvířatům
Na cestě Německem se v Bayreuthu Hitler prezentuje v roli portrétisty. (min 39:00)	1907 se Hitler marně pokoušel dostat na Vídeňskou akademii výtvarných umění. Poté si vydělával reprodukcí pohlednic a vydával se za akademického malíře.
Při hledání vhodného e-mailu zazní slova „ Wolfschanze “ a „ Obersalzberg “ (min 54:16)	Wolfschanze bylo kódové označení vůdcova hlavního stanu a Obersalzberg – venkovské sídlo u Berchtesgadenu
Katja Bellini připomíná Hitlerovi Leni Riefenstahl (min 49:00)	Leni Riefenstahl – filmařka, dokumentovala ve službách Hitlera např. olympijské hry v Berlíně, spoluvytvářela obraz národního socialismu ve filmu. Její filmy jsou typickým příkladem fašistické estetiky.
Na cestě Německem Hitler vnímá zvláštní atmosféru, která mu připomíná rok 1930 (počátek krize) (min 31:20)	Světová krize přinesla zhroucení starého řádu, přišla nezaměstnanost, rozčarování a všeobecná nespokojenost vedla k růstu oblíbenosti NSDAP.
Na otázku Katji Bellini odpovídá Hitler, že založil jednu stranu a měl členské číslo 555. (min 1:21:00)	Hitler v roce 1919 vstupuje do DAP a dostává legitimaci číslo 555 (legitimace začínají číslem 501) později se přejmenuje na NSDAP a v roce 1921 přebírá Hitler vedení strany.

4.3 Fikce X Dokument

Cílem tohoto pracovního listu je seznámit žáky s filmovou technikou míchání reality a fikce, upozornit je, že ne vše, co působí jako dokument je skutečně realita.

V motivační fázi používáme češtinu, aby se žáci mohli svobodně vyjadřovat a povzbudili jsme jejich ochotu se účastnit diskuze.

Nejprve položíme otázku: „**Popisuje film realitu nebo fikci?**“ Očekává odpověď **fikce**. Pokud by někdo odpověděl **realitu**, poprosíme o bližší vysvětlení a to využijeme jako odrazový můstek pro další práci. Pokud tato odpověď nezazní, zkusíme žáky navést další otázkou: „**Mohlo by být něco z filmu reálné?**“ Dá se očekávat, že žáci uvedou například reálné kulisy Berlína a dalších německých míst, ev. televizní pořady.

Tímto způsobem se postupně dostaneme k faktu, že do filmu dovedně zakomponovány dokumentární záběry, dokumentující reakci skutečných náhodných kolemjdoucích na jednání televizního štábu. Režisér tak vlastně testuje reakci Němců na fiktivní situaci, o které právě točí a tato reakce se stává součástí filmu.

Poté žáci obdrží pracovní list, na kterém se nejprve pokusí přiřadit názvy jednotlivých fiktivních dokumentů k jejich popisu. Můžeme se zkusit najít příklady využití těchto technik v nám známých médiích.

Následně přehrajeme krátké scény z filmu a společně se pokusíme určit, zda jde o realitu nebo fikci, případně jakou z výše zmiňovaných technik režisér použil.

- návštěva stranické centrály v Köpenicku (min 1:14:10 – 1:17:20)
- scény ve studiu Hali Gali (min 1:15.48)
- scény s náhodnými kolemjdoucími – záměrně vyprovokované (min 39:30 - 44: 15 – 45:29, 1:02:00 nebo 1:13:00)
- interview s občany (min 29:30 -34.15)

Poté si přečteme citát režiséra a zeptáme se, zda se skutečně autorovi podařilo zachytit realitu, či co případně mohlo ovlivnit reakce přihlížejících.

Ukončit můžeme otázkou, jak by reagovali žáci, pokud by se sami dostali do takové situace a stali se součástí natáčení. *Případně lze vytvořit ve skupinkách krátkou scénku a tu poté předvést.*

Pokud máte dostatek času, pokračujte druhou stranou pracovního listu.

Přečteme si citát a společně se zamyslíme nad smyslem věty. Necháme žáky ve skupinkách navrhnout taková provokující slova. Nakonec porovnáme výsledky v celé třídě a můžeme se zamyslet nad tím, jakou reakci bychom mohli očekávat.

V následujícím citátu shrnuje reakce lidí představitel Hitlera. Podle jazykové úrovně skupiny nejprve přečteme a přeložíme společně nebo necháme rovnou k samostatné nebo párové práci s použitím slovníku. Žáci z textu vypíší reakce kolemjdoucích a poté v páru diskutují motivaci takového jednání. – Mohou pracovat v češtině.

Nakonec vypíšeme reakce na tabuli a společně formulujeme hlavní motivy jednání – tentokrát německy – žáci pracují se slovníkem.

V posledním úkolu mají žáci za úkol najít v textu věty, ve kterých Oliver Masucci hodnotí reakci lidí a říci, zda jejich hodnocení situace je podobné.

U pokročilejší jazykové úrovně je možné v textu vyhledat jazykové prostředky, které slouží k vyjádření subjektivního názoru – *ich fand, offenbar*

Pracovní list Fiktion oder Dokument?

Přiřaď názvy k popisům textu:

Semidokument (Polodokument)

Hraný film, točený dokumentaristickým stylem, tyto scény se mísí s fiktivním dějem a mají podřhnout autenticitu. Točí se například na skutečných místech, se skutečnými lidmi, scény jsou ale štábem vyprovokované.

Pseudodokument

Film točený technikou dokumentu, ale zcela fiktivní.

Scripted Reality

Herci (amatéři i profesionálové) znázorňují podle scénáře zdánlivě reálnou situaci.

Besuch der NSDAP- Zentrale in Köpenick

Szene in Sendung „Hali-Gali“

Szenen auf der Straße

„Mir war es wichtig die Realität in den Film zu holen, um etwas über unsere heutige Gesellschaft auszusagen“

*David Wnendt*¹

„Es reicht, ein paar Stichworte, wie einen Köder auszuwerfen – und schon zappeln sie an der Leine.“

Oliver Masucci als Adolf Hitler in ER IST WIEDER DA²

Was mein er mit diesem Satz?

Nennen Sie die mögliche Stichworte.

„Das war unglaublich. Ich war sofort die Attraktion - wie ein Popstar. Es bildeten sich Menschentrauben und die Leute wollten Selfies mit mir machen. Offenbar hatte Hitler auch einen Schlag bei den Frauen. Einige sagten mir „Ich liebe dich“ und wollten sich von mir in den Arm nehmen lassen. Es gab aber auch eine Frau, die mich verprügelt hat. Das fand ich gut. Und eine schwarze Frau sagte: „Ich habe Angst.“ Ich war ja immer in meiner Rolle und musste als Hitler auf diese Situationen reagieren. Manche Leute haben komplett vergessen, dass ich nur ein Schauspieler in Maske und Kostüm bin. Die haben sich richtig ernst mit mir unterhalten. Dabei wurde schnell deutlich, welch Geistes Kind sie sind und dass sie nicht viel aus der Geschichte gelernt haben.“

Oliver Masucci über die Reaktionen auf den verkleideten Hitler in der Öffentlichkeit³

Wie reagieren die Leute auf Hitler? Warum machen sie das?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Was sagt Oliver Masucci zu der Reaktion der Leute?

Pracovní list Fiktion oder Dokument? ŘEŠENÍ

Semidokument – film *Er ist wieder da*

Pseudodokument - *Ropáci*

Scripted reality – televizní pořady typu *Soudkyně Barbara*

Besuch der NSDAP-Zentrale in Köpenick - *Pseudodokument*

Szene in Sendung „Hali-Gali“ – *Scripted Reality*

Szenen auf der Straße – *Semidokument* – *krátké scény, delší rozhovory mohou být i scripted reality, je to těžké odlišit bez znalosti konkrétní situace*

„Es reicht, ein paar Stichworte, wie einen Köder auszuwerfen – und schon zappeln sie an der Leine.“

Oliver Masucci als Adolf Hitler in ER IST WIEDER DA²

Nennen Sie die möglichen Stichworte.

Ausländer, Armut, Demokratie, Arbeitslosigkeit

„Das war unglaublich. Ich war sofort die Attraktion - wie ein Popstar. Es bildeten sich Menschentrauben und die Leute wollten Selfies mit mir machen. Offenbar hatte Hitler auch einen Schlag bei den Frauen. Einige sagten mir „Ich liebe dich“ und wollten sich von mir in den Arm nehmen lassen. Es gab aber auch eine Frau, die mich verprügelt hat. Das fand ich gut. Und eine schwarze Frau sagte: „Ich habe Angst.“ Ich war ja immer in meiner Rolle und musste als Hitler auf diese Situationen reagieren. Manche Leute haben komplett vergessen, dass ich nur ein Schauspieler in Maske und Kostüm bin. Die haben sich richtig ernst mit mir unterhalten. Dabei wurde schnell deutlich, welch Geistes Kind sie sind und dass sie nicht viel aus der Geschichte gelernt haben.

Oliver Masucci über die Reaktionen auf den verkleideten Hitler in der Öffentlichkeit³

Wie reagieren die Leute auf Hitler? Warum machen sie das?

1. gehen zu ihm
2. machen Selfies
3. Frauen umarmen ihm, sagen „ich liebe dich.“
4. sagen, sie haben Angst
5. eine Frau schlägt ihn
6. vergessen, dass es eine Maske ist

Was sagt Oliver Masucci zu der Reaktion der Leute?

Černě zvýrazněné věty

4.4 Hitler in der Hauptrolle

Postavě Hitlera v dějinách a historickým souvislostem je věnována část kapitoly jedna. Na tu je možné zde navázat nebo použít část tam uvedeného materiálu v případě, že tuto část k výuce nevyužijete.

Zde se soustředíme na postavu Hitlera ve filmu a její vnímání divákem.

Vzhledem k jazykové úrovni mých žáků volím diskuzi v češtině, výsledky ve formě jednotlivých slov či jednoduchých vět přeložíme společně s pomocí slovníku do němčiny.

Na začátku promítneme scénu z úvodu filmu, kdy se Hitler probouzí v Berlíně. Požádáme žáky, aby řekli první slovo, které je napadne, když by měli Hitlera v této situaci popsat. Zapišeme na tabuli a poté rozvedeme diskuzi, proč tahle charakteristika. Zaměříme se i na otázku, zda zde hrálo roli, to co o postavě Hitlera víme, zda by byly charakteristika stejná, pokud by se jednalo o naprosto neznámou osobu.

Nakonec zkusíme formulovat, co vše ovlivňuje náš názor na druhého člověka. *(V kapitole faktografické údaje najdete citaci z článku o sociálním vnímání člověka)*

Na fotografiích vidíme Hitlera v různých situacích, žáci by se měli formulovat jedno podstatné jméno, které vystihuje postavu v dané situaci. Případně můžeme hledat i vhodné přídavné jméno.

Dále se zaměříme na to, zda v uvedených situacích Hitler působí komicky nebo hroživě, případně můžeme zkusit definovat proč.

43:50 Hitler jako běžný člověk

44:15 jako z volební propagandy

55:17 projeví city – dojíímá se nad německým národem u wikipedie

1:22:00 ztratí sebeovládání

1:38:20 Hitler jako vůdce

1:42:00 Hitler moralizující

Zakončíme tím, jaký byl celkový dojem z filmu, zda Hitler celkově působil komicky, nerealisticky, sympaticky, neškodně nebo agresivně a nebezpečně.

Pokud máme čas a zájem, můžeme se tématu věnovat podrobněji a rozebrat, jak lidé Hitlera vnímají na příkladech ukázek.

34:00 – teoreticky souhlasí, ale když má něco udělat couvá – opatrná reakce

39:30 - jako komika, černoška zmiňuje mám strach říci ne, starý muž se rozčiluje, že je to nehoráznost

42:20 – odmítnutí, polemika s jeho názory

45:29 – miluji Hitlera

47:00 -49:00 reakce televizního štábu – uchvácení i pobavení , podobně i první setkání fabiána s Hitlerem (22:18) nebo první vystoupení v televizi (59:20)

50:08 – reakce sekretářky – musím si dávat pozor, abych ho nepovažovala za skutečného

51:50 – smích

1:07:00 -1:09:00 sestřih hodnocení mladých influencerů

1:19:00 – už vyjádření určité obavy

1:22.20 – opovržení za vraždu psa

1:31:15 – reakce babičky – přeživší židovky – strach, varování

1:35:25 – zmlácený neonacisty je vnímám jako obránce demokracie

1:44:00 – reakce náhodných kolemjdoucích

Můžeme použít i citát z pracovního listu 1, pokud jsme s ní již nepracovali.

Pracovní list Hitler in der Hauptrolle

Wie würden Sie Hitler in diese Szene mit einem Wort charakterisieren?(min 3:30)

Was beeinflusst unsere Meinung über andere Menschen?

Im Film sehen wir Hitler in verschiedenen Rollen. Welchen? Schreiben Sie ein Substantiv. ⁴

Wählen Sie auch ein passendes Adjektiv zu jedem Bild.

In welchen Rollen ist Hitler ihrer Meinung nach lächerlich (komisch), harmlos und bedrohend? Schreiben Sie die Nummer.

lächerlich

harmlos

bedrohend

Was für ein Bild von Hitler zeichnet der Film? Ist das Bild am Anfang und am Ende das gleiche?

Rozšiřující úkol:

Wie reagieren die Leute an Hitler?

Pracovní list Hitler in der Hauptrolle - ŘEŠENÍ

Wie würden Hitler in diese Szene mit einem Wort charakterisieren?

z.B. verwirrt, unsicher, ahnungslos.....

Was beeinflusst unsere Meinung über andere Menschen?

z.B. Vorwissen, Aussehen, Kleidung, Benehmen, Sprache, Ansichten.....

Im Film sehen wir Hitler in verschiedenen Rollen. Welchen? Schreiben Sie ein Substantiv.

např. 1. Urmensch (*často zazní slovo mimoň*); naiv, unsicher

2. ein englischer Gentleman; alltäglich

3. Politiker, seriös

4. Führer, streng

4.5 Část čtvrtá Je opravdu čemu se smát?

Před sledováním filmu jsme žákům položili otázku, zda je možné natočit komedii o nacismu, teď stejnou otázku položíme znovu. (Pokud jsme si pracovní list se záznamem odpovědí schovali, můžeme porovnat). Pokud někdo změnil názor, je dobré zeptat se, co tuto změnu způsobilo. Můžeme doplnit ukázkou z filmu, kde tato otázka zazní (min 1:43:00)

Přečteme si společně otázky z pracovního listu a necháme žáky pracovat max. 10 minut ve dvojici nebo malé skupince, poté výsledky diskutujeme ve třídě a důležité body zaznamenejeme na tabuli (jazyk volíme podle úrovně žáků).

Následně se zastavíme u toho, jak žáci film vnímají. Můžeme zde najít prvky komické – reakce Hitlera na moderní dobu – počítače, internet, televize, scénka v prádelně i satirické - setkání se členy NSDAP, televizní show, reakce některých politiků.

Zkusíme určit, co přesně nám připadá na postavě Hitlera směšné. Může to být jeho způsob vystupování, kdy se odmítá přizpůsobit okolí, jistá neohrabanost, způsobená neznalostí současných poměrů,

I když při prvním setkání s moderními medii působí Hitler zmateně a komicky, záhy si uvědomuje jejich možnosti a při tomto zjištění začíná pomalu diváky smích přecházet.

Lidé, kteří ho stále mají za komika, si neuvědomují jeho rostoucí vliv a dobrovolně ho následují. Jen minimum lidí si uvědomuje rostoucí hrozbu. Jen ti, co mají zkušenosti z války (babička Francisky) varují. (40:30,1:19:00, 1:31:00)

Její věta naráží na počátek druhé světové války a představuje určité varování pro budoucnost. Tato varovná linie pokračuje v postavě Fabiána, který sice rozpozná v postavě Hitlera nebezpečí, ale končí zavřený na psychiatrii, zatímco Hitler triumfálně projíždí městem. Hitler sám v závěrečném monologu upozorňuje, že je odrazem veřejného mínění – lidé mne volí, protože sdílí mé hodnoty. (1:38:50 – 1:42:00). To podtrhují ukázky ze soudobých médií.

Co chtěl režisér svým filmem dosáhnout, se dozvídáme v posledním úryvku. Můžeme se zamyslet nad tím, proč je tato debata důležitá.

Zakončíme otázkou „Proč v Německu v poslední době získávají sympatie pravicové strany?“ A jestli se tyto nálady objevují i v Čechách?

Pracovní list Ist „Er ist wieder da“ wirklich zum Lachen?

Ist „Er ist wieder da“ eine Komödie zum Lachen oder eine Satire oder noch etwas anderes?

Komédie
je literární či divadelní
utvar s vtipným veselým
průběhem a šťastným
koncem. V komedii je
akcentován humor.
Opakem komedie je
tragédie (s pochmurným
dějem a nešťastným
koncem).

6

Satírou nazýváme
literární žánr, který je
založen na
komičnosti, ironii,
výsměchu. V literatuře
se často satira využívá
ke kritice.

7

In welchen Szenen wirkt Hitler besonders komisch?

Warum lachen wir über ihn?

Wann beginnt es ernst zu sein?

Was meint Franciscas Oma mit dem Satz „**Damals haben die Leute am Anfang auch gelacht.**“?

„Ein einzelner Film kann Politik oder eine Gesellschaft nicht verändern, aber er kann Menschen dazu bringen über ein Thema nachzudenken oder darüber zu sprechen. Im Idealfall löst der Film eine Diskussion bei den Zuschauern aus: Warum sind wir Deutsche so unzufrieden mit unserer Demokratie? Warum gibt es so viele Wutbürger? Ich war überrascht, wie viele Menschen, die wir in ganz Deutschland gefilmt haben, mit Hitler einer Meinung waren, dass Deutschland wieder eine starke, führende Hand braucht anstatt einer Demokratie, in der immer nur über alles diskutiert wird. Diese Sehnsucht ist kein Randphänomen. Die Mitte unserer Gesellschaft rückt nach rechts. Wenn durch den Film Leute anfangen, sich mit diesem Thema zu beschäftigen oder darüber zu reden, hat der Film in meinen Augen viel erreicht.“

David Wnendt⁵

5. Seznam citací v pracovních listech

1. ConstantinFilm , str. 6
2. ConstantinFilm , str. 21
3. ConstantinFilm , str. 12
4. ConstantinFilm , str. 19
5. ConstantinFilm , str. 4
6. Satira, 2021
7. Komédie - Češtinaveslovniku.cz, 2021

6. Bibliografie

- Constantin Film Verleih. (5. Březen 2021). *www.kinofenster.de*. Načteno z kinofenster: <https://www.kinofenster.de/download/er-ist-wieder-da-pdf/>
- Deutsches Historisches Museum. (5. Březen 2021). *LeMO Biografie - Biografie Adolf Hitler*. Načteno z LEMO: <https://www.dhm.de/lemo/biografie/adolf-hitler>
- eckart, & tomp. (5. Březen 2021). *Adolf Hitler - životopis | OSOBNOSTI.cz*. Načteno z OSOBNOSTI.cz: <https://zivotopis.osobnosti.cz/adolf-hitler.php>
- Hauptschule Kleefeld. (5. Březen 2021). <http://hauptschule-kleefeld.de/>. Načteno z hauptschule-kleefeld: http://hauptschule-kleefeld.de/wp-content/uploads/2020/04/Steckbrief-Hitler_-Geburt-bis-Machtergreifung1.pdf
- Komedie - Češtinaveslovníku.cz*. (5. 3 2021). Načteno z Češtinaveslovníku.cz: <https://www.cestinaveslovníku.cz/komedie/>
- POMO Media Group. (5. Březen 2021). *Už je tady zas / Er ist wieder da (2015) | ČSFD.cz*. Načteno z ČSFD.cz: <https://www.csfd.cz/film/398799-uz-je-tady-zas/prehled/>
- Satira*. (5. 3 021). Načteno z Čeština ve slovníku: <https://www.cestinaveslovníku.cz/satira/>
- Strnadová, V. (5. Březen 2021). *Sociální vnímání (percepce)*. Načteno z www.svkhk.cz: https://www.svkhk.cz/svkhk/u-nas-pdf_archiv/756.pdf